

Inimmõju lamminiitudel on läbi sajandite seisnenud puude ja põõsaste raiumises ning heinategemises ja kohati ka karjatamises. Lamminiitude omapäraks on mulla viljakuse püsimine hoolimata sellest, et heinaga pidevalt toitaineid välja viidi. Mullaviljakuse püsimist põhjustas üleujutuste ajal veega lamminiidule kantud muda sadestumine. Seetõttu ei olnud vajalik lamminiite spetsiaalselt väetada.

Karjatatud on kuivemaid ja küladele lähemal asunud lammialasid. Siiski oli viimane nähtavasti suhteliselt vähe levinud, sest loomade jalad lõhkusid õrna niidukamarat ning tallasid selle mätlikuks, mis muutis edaspidise niitmise väga raskeks.

Luhtade niitmine sõltus suuresti sademetest ja üleujutuste kestusest. Märjal ja niiskel suvel võisid niiskemad lamminiidud isegi niitmata jääda, sest maapind oli liiga tüma. Tänu viljakusele olid lamminiidud loomadele talvise sööda varumise väga tähtsateks kohtadeks. Niidetud hein toodi vastavalt võimalustele lotjadega küladesse või jäeti luhta küünidesse või kuhjalavadesse, kust seda talvel regedega toomas käidi. Suured lamminiidualad asusid küladest kaugel ja seetõttu oli nende niitmas käimisel tähtis koht külakultuuris. Suuri luhti mindi tavaliselt niitma külade kaupa mitmeks nädalaks. Heinaajal kandus peaaegu kogu elu luhtadele. Teada on, et kohati püstitati selleks ajaks luhta isegi külakiiged.

Lagunev küün Mustjõe luhal 2012. aasta juulis. Foto autor Meeli Mesipuu

Lagunev heinakuün Mustjõe luhal 2012. a. suvel. Rohumaa on veistega karjatatav.